

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/40/2012
Identifikačné číslo spisu:	3011200560
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:3011200560.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: E. S., bytom B., zastúpený advokátom JUDr. Jánom Vaškom, AK so sídlom v Prievidzi, Podjavorinskej 3, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie v Bratislave, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o opravnom prostriedku navrhovateľa proti rozhodnutiu odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 21. apríla 2011, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č.k. 12Sd/207/2011-13 zo dňa 13. apríla 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/207/2011-13 zo dňa 13. apríla 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě l š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

I.

Konanie na prvostupňovom súde

Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 12Sd/207/2011-13 zo dňa 13. apríla 2012 konanie vedené pod sp. zn. 12Sd/207/2011 zastavil s poukazom na ustanovenie § 103, 104 a 83 O.s.p.. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Uviedol, že tunajšiemu súdu bol dňa 24. augusta 2011 doručený návrh navrhovateľa na preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 21. apríla 2011, ktorým mu bola uložená povinnosť vrátiť neprávom vyplatený vdovecký dôchodok v celkovej sume 332,40 Eur podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z.z..

Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia poukázal na to, že po preskúmaní veci bolo zistené, že na tunajšom súde dňa 24. marca 2011 bola zapísaná vec týkajúca sa invalidného dôchodku navrhovateľa pod sp. zn. 15Sd/77/2011, v ktorej navrhovateľ E. S. žiadal preskúmať rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10. februára 2011. V rámci vedenia konania sp. zn. 15Sd/77/2011 bola uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/77/2011-40 zo dňa 7. februára 2011 spojená vec vedená pod sp.zn. 15Sd/164/2011 (zapísaná na súde dňa 15. júla 2011) na spoločné konanie z dôvodu skutkového súvisu oboch vecí. Predmetom konania sp. zn. 15Sd/164/2011 je preskúmanie rozhodnutia

odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16. marca 2011 o zastavení výplaty vdoveckého dôchodku a s ním nadväzného rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X zo dňa 21. apríla 2011, čiže rovnaký predmet konania, za rovnakých okolností, u identických účastníkov ako v konaní sp. zn. 12Sd/207/2011.

Nakoľko z vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že konanie vo veci sp. zn. 12Sd/207/2011, z dôvodu prebiehajúceho konania pod sp. zn. 15Sd/77/2011, vykazuje neodstrániteľné nedostatky, konkrétne prekážku litispendencie a v zmysle pravidla zastavenia konania o návrhu, ktorý bol podaný neskôr, tunajší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

II.

Odvolanie navrhovateľa

Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Poukázal na to, že v danej veci je napadnuté rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 21. apríla 2011, ktoré sa týka preplatku na vdoveckom dôchodku. Uvedeným rozhodnutím bola navrhovateľovi uložená povinnosť vrátiť neprávom vyplatený vdovecký dôchodok a to s poukazom na ustanovenie § 236 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z..

Navrhovateľ v odvolaní uviedol, že odporkyňa pod tým istým číslom a s tým istým dátumom vydala rozhodnutie, ktorým bola navrhovateľovi zastavená výplata vdoveckého dôchodku odo dňa 4. apríla 2011.

Ďalej uviedol, že predtým odporkyňa vydala rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16. marca 2011, ktorým bola navrhovateľovi zastavená výplata vdoveckého dôchodku odo dňa 4. mája 2011, proti ktorému navrhovateľ podal návrh na jeho preskúmanie pod č. 784/222 dňa 31. marca 2011 a ešte predtým bolo vydané rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10. februára 2011 o znížení invalidného dôchodku odo dňa 4. mája 2010, proti ktorému podal navrhovateľ návrh na preskúmanie pod č. 784/140 dňa 18. februára 2011. Podľa názoru navrhovateľa konanie vo veci preskúmania rozhodnutia o vrátení preplatku na vdoveckom dôchodku nie je možné zastaviť, o tejto veci neprebiehajú dve konania a teda nie sú splnené podmienky pre zastavenie konania podľa § 83, 103 a 104 ods. 1 O.s.p.. Teoreticky je možné len zastaviť konanie vo veci preskúmania rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXX X zo dňa 16. marca 2011, ktorým bola navrhovateľovi zastavená výplata vdoveckého dôchodku odo dňa 4. mája 2011, pretože odporkyňa prakticky v tejto istej veci vydala rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 21. apríla 2011, ktorým navrhovateľovi zastavila výplatu vdoveckého dôchodku odo dňa 4. júna 2011, teda zmenila svoje rozhodnutie zo dňa 16. marca 2011. Aj v tomto prípade by však patrili navrhovateľovi trovy konania, pretože návrh na preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16. marca 2011 bol podaný oprávnene a toto rozhodnutie odporkyňa zmenila rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 21. apríla 2011-vid'. §146 ods. 2 O.s.p.. Z uvedeného skutkového stavu je zrejmé, že odporkyňa dňa 21. apríla 2011 vydala dve rozhodnutia rovnakého čísla, jedným rozhodla o vrátení preplatku na vdoveckom dôchodku a druhým rozhodla o zastavení výplaty vdoveckého dôchodku odo dňa 4. júna 2011, avšak ani jedno z týchto rozhodnutí nebolo doteraz súdom preskúmané a preto ohľadom týchto rozhodnutí nemôže byť konanie zastavené.

Odporkyňa uviedla, že dôvody, ktoré navrhovateľ uvádza v odvolaní nepovažuje za opodstatnené. Preskúmaacie konanie o rozhodnutí odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 21. apríla 2011, ktorým bola navrhovateľovi podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z.z. uložená povinnosť vrátiť neprávom vyplatený vdovecký dôchodok v celkovej sume 333,40 Eur za obdobie od 4. februára 2001 do 3. júna 2011 z dôvodu prerušenia štúdia synom navrhovateľa U., nar. 18. júla 1992, ktorý prestal spĺňať podmienku nezaopatrenosti dieťaťa podľa § 9

zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, skutkovo súvisí so sporovým konaním vedeným na Krajskom súde v Trenčíne pod spoločným konaním vedeným pod sp. zn. 15Sd/77/2011 o znížení invalidného dôchodku a zastavení výplaty vdoveckého dôchodku.

III.

Právne názory odvolacieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v namietanom rozsahu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.), dospel jednomyselne k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p..

Predmetom odvolacieho konania bolo posúdenie právnej otázky, či v prípade preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 21. apríla 2011, ktorým bola uložená povinnosť navrhovateľovi vrátiť neprávom vyplatený vdovecký dôchodok podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. sa jedná o prekážku litispendencie v zmysle § 83 O.s.p..

V danom prípade odvolací súd poukazuje na to, že odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 21. apríla 2011 podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. uložila navrhovateľovi povinnosť vrátiť neprávom vyplatený vdovecký dôchodok v celkovej sume 332,40 Eur z dôvodu toho, že dôchodok sa vyplácal v dobe od 4. februára 2011 do 3. júna 2011 v sume 83,10 Eur mesačne hoci nepatrila. Uviedla, že syn navrhovateľa U., nar. XX. X. XXXX dňa 31. januára 2011 prerušil štúdium na strednej škole a prestal splňať podmienku nezaopatreného dieťaťa podľa ustanovenia § 9 zákona č. 461/2003 Z.z..

Krajský súd uznesením č. k. 15Sd/77/2011-40 zo dňa 7. februára 2012 spojil na spoločné konanie veci vedené na krajskom súde pod sp. zn. 15Sd/164/2011 k veci vedenej pod sp. zn. 15Sd/77/2011 podľa § 112 ods.1 O.s.p. ako veci, ktoré spolu súvisia a týkajú sa tých istých účastníkov konania. Jedná sa o spor o invalidný dôchodok, ktorý je vedený na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 15Sd/77/2011, kde navrhovateľ trvá na názore, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, lebo jeho zdravotný stav je veľmi nepriaznivý a stále sa zhoršuje a teda podľa jeho názoru má ďalej nárok na výplatu vdoveckého dôchodku, ktorého vyplácanie bolo zastavené rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 21. apríla 2011. Uvedeným rozhodnutím bolo zmenené rozhodnutie zo dňa 16. marca 2011 a jedná sa o zastavenie výplaty vdoveckého dôchodku podľa ustanovenia § 112 ods. 4 a § 74 ods. 2, 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z.z. od 4. júna 2011 a to z dôvodu ustanoveného v § 74 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z.z., podľa ktorého po uplynutí obdobia uvedeného v odseku 2 má vdovec nárok na výplatu vdoveckého dôchodku, ak je invalidný z dôvodu poklesu vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %. Uvedená vec je zapísaná na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 15Sd/164/2011.

Je teda jednoznačne zrejmé, že v spojenom konaní na krajskom súde sa posudzuje otázka invalidity a výšky poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť a na to nadväzne na jeho nárok na výplatu vdoveckého dôchodku podľa § 74 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Nejedná sa o posudzovanie vrátenia neprávom vyplatennej sumy vdoveckého dôchodku podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení, čo je predmetom tohto konania.

Podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z.z. príjemca dávky je povinný dávku vrátiť alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila v poskytovanej sume, ak prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila.

Preto podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade nejde v prejednávanej veci o prekážku litispendencie ako vyslovil krajský súd.

Úlohou súdu bude vo veci meritórne rozhodnúť.

Odvolací súd vychádzajúc z vyššie uvedeného preto napadnuté uznesenie krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. a s § 250ja ods. 3 vetou druhou O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie § 221 ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní krajský súd prejedná vec znova v medziach podaného opravného prostriedku.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov tohto konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1, veta prvá O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.